

Literatuurlijst

- Aa, A.J. van der, (red.), *Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden* (Gorinchem 1839-1852).
- Abrams, Philip, *Historical sociology* (1982).
- Amicis, Edmondo de, *Nederland en zijn bewoners* (vertaling uit het Italiaans, Amsterdam 1985).
- Andela, G., *Kneedbaar landschap, kneedbaar volk. De heroïsche jaren van de ruilverkaveling in Nederland* (Bussum 2000).
- Appleby, Joyce, Lynn Hunt, en Margaret Jacob, *Telling the truth about history* (New York 1994).
- Aten, Diederik, 'Als het geweld komt ...': politiek en economie in Holland benoorden het IJ 1500-1800 (Hilversum 1995).
- Augustus, L., J. Driessen en L. Schaeps, *200 Jaar steenwegen in Kerkrade en Herzogenrath* (Kerkrade 1986).
- Auslander, Leora, *Taste and power. Furnishing modern France* (Berkeley 1996).
- Baas, H., S. Bruines, M. de Harde en H. van Triest, *Jonge landschappen 1800 – 1940. Het recente verleden in de aanbidding* (Utrecht 1994).
- Baas, H.G., W.A. Ligtendag, *Project 33 NBP Nationaal. Een methode voor selectie van historisch-geografische elementen en patronen van bovenregionale betekenis* (Hoorn 1996).
- Bank, Jan en Maarten van Buuren, *1900. Hoogtij van burgerlijke cultuur* (Den Haag 2000).
- Barends, S., J. Renes, T. Stol, J.C. van Triest, R.J. de Vries en J.C. van Woudenberg (red.), *Het Nederlandse landschap. Een historisch-geografische benadering* (Utrecht 1995).
- Bauwens, A.L.G.M., L. Douw en M. Schippers, *Kleine bedrijven op de zandgronden in de jaren zestig* (Den Haag 1971) 10-11.
- Beck, Ulrich, Wolfgang Bonss und Christoph Lau, 'Theorie reflexiver Modernisierung. Fragestellungen, Hypothesen, Forschungsprogramme', in: Ulrich Beck und Wolfgang Bonss (hrsg.), *Die Modernisierung der Moderne* (Frankfurt am Main 2001) 11-63.
- Benda Beckmann, Keebet van, *Transnationale dimensies van rechtspluralisme* (Deventer 1999).
- Benjamin, Walter, *Das Passagen-Werk*. Zwei Bände (Frankfurt 1982).
- Bergh, S.M. van den, 'Ruilen zonder regels. Een ruilverkavelingsplan bij Dalfsen', *Historisch geografisch Tijdschrift* 19, nr. 2, 58-67.
- Bieleman, J., *Boeren op het Drentse zand 1600-1910. Een nieuwe visie op de 'oude' landbouw*. A.A.G. Bijdragen 29 (Wageningen 1987).
- Bieleman, Jan, *Geschiedenis van de landbouw in Nederland; 1500-1950. Veranderingen en verscheidenheid* (Meppel 1992).

- Bieleman, Jan, 'Kapbergen en hooiberging', in: *Jaarboek 1996. Nederlands Openluchtmuseum* (Nijmegen 1996) 248-289.
- Bieleman, Jan, 'Landbouw en milieu – een eeuwig spanningsveld?', in: Geert Cast-ryck en Michiel Decaluwe (eds.), *De relatie tussen economie en ecologie, gisteren, vandaag en morgen*. Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis (1998), 25-35.
- Bieleman, J., 'De cultuurtechnische verbouwing van Nederland. Veranderend boerenland – inleiding', in: Schot, J.W., H.W. Lintsen, A. Rip, A.A. Albert de la Bruhèze (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw, Deel 3 – landbouw en voeding* (Zutphen 2000).
- Bieleman, J., 'De Nederlandse landbouw in de twintigste eeuw', in: P. Kooij e.a., *De actualiteit van de agrarische geschiedenis*. *Historia Agriculturae* 30 (Groningen/Wageningen 2000) 27-48.
- Bieleman, J., 'De cultuurtechnische verbouwing van Nederland. Van ruilverkaveling naar landinrichting', in: H.W. Lintsen e.a. (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw*. Deel III, Landbouw en voeding (Zutphen 2000) 46-63.
- Bieleman, J., 'Dieren en gewassen in een veranderende landbouw. De georganiseerde veeverbetering', in: H.W. Lintsen e.a. (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw*. Deel III, Landbouw en voeding (Zutphen 2000) 130-153.
- Biggs, Michael, 'Putting the state on the map. Cartography, territory, and European state formation', in: *Comparative Studies in Society and History* 41 (1999) 347-405.
- Blok, Anton, *Wittgenstein en Elias. Een methodische richtlijn voor de antropologie* (Amsterdam 1976).
- Boelaars, G., 'De invloed van het grootgrondbezit op de verspreiding van bodemtypen' in: *Boer en spade* 5 (1952) 171-183.
- Boer, Margreeth de, 'Boerderettes als kwaliteitsimpuls? Plattelandsvernieuwing en streekgebonden bouwen', in: *Historisch Boerderij-Onderzoek*. Jaarboek van de Stichting Historisch Boerderij-Onderzoek (2000) 67-70.
- Bont, C.H.M. de, m.m.v. M. Krauwer, *Gelre, oud land, nieuwe tekens. Beschrijving, waardering en planologische doorwerking van historisch-landschappelijke en regionale karakteristieken in de Provincie Gelderland* (Wageningen 1996).
- Bont, Chr. de, en J. Renes, *De Historisch-landschappelijke kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Legenda en proefkarteringen* (Wageningen 1988).
- Bontekoe, G.A., *Mijn herinneringen aan Sleen 1927-1938*, (Meppel z.j.).
- Boonstra, O.W.A., 'Breukvlakken in de eenwording van Nederland', in: J.G.S.J. van Maarseveen en P.K. Doorn (ed.), *Nederland een eeuw geteld. Een terugblik op de samenleving rond 1900* (Amsterdam 2001) 277-299.
- Borger, G. J., 'Cultuurhistorie: een begrippenkader', in: P. G. Rens e.a. (red.), *Cultuurhistorie en recreatie. Een verhaal van mensen* (Den Haag 1995) 11-24.
- Borger, G. J., 'Cultuur en leefbaarheid. Een essay over de bijdrage van de cultuurhistorie aan de ruimtelijke ordening', in: G. J. Borger e.a. (red.), *De schoonheid van het platteland. Vier essays over de kwaliteit van het Nederlandse cultuurlandschap* (Den Haag 1999) 3-24.
- Bos J. e.a. (red.), *Huizen van stand. Geschiedenis van de Drentse havezaten en andere herenhuisen en hun bewoners* (Meppel/Amsterdam 1989).
- Bosma, Koos, *Ruimte voor een nieuwe tijd. Vormgeving van de Nederlandse regio, 1900-1945* (Rotterdam 1993).

- Bosma, Koos, 'Vraagtekens bij de nota Belvedere', in: *Archis. Tijdschrift voor architectuur, stedenbouw en beeldende kunst* (1999) 10: 72-74.
- Bouma, L.H., *Rapporten omtrent een sociologisch onderzoek inzake de arbeidersdorpen van de gemeente Achtkarspelen. Deel 1 Harkema-Opeinde* (1960).
- Bouma, L.H., De arbeidersdorpen in de gemeente Achtkarspelen. Deel IV. Samenvatting van het sociologisch onderzoek. Terugblik en beschouwing, (z.p. 1960).
- Bouquet, Mary Rose, and Jorge Freitas Branco, *Melanesian artefacts. Postmodernist reflections* (Lisbon: Museu de Etnologia, 1988).
- Brassé, P. en W. van Schelven, *Assimilatie van vooroorlogse immigranten. Drie generaties Polen, Slovenen, Italianen in Heerlen* ('s-Gravenhage 1980).
- Brassée, J. en M. Kockelkoren, 'De bewoners van oostelijk Zuid-Limburg en hun grenzen', in: R. Braad (red.), *Ach lieve tijd. Twintig eeuwen Mijnstreek* (Zwolle 1995) 320-344.
- Braudel, Fernand, *La Méditerranée et le monde méditerranéen à l'époque de Philippe II* (Paris 1966).
- Brewer, John *The pleasures of the imagination. English culture in the eighteenth century* (London 1997).
- Brink, A. van den, *Structuur in beweging: het landbouwstructuurbeleid in Nederland 1945-1985* (Wageningen 1990).
- Brink, A. van den en A. van der Valk, 'Het metropolitane landschap tussen Seattle en Vancouver in de knel: to plan or not to plan', *Landwerk 2* (2001) 4, 45-48; T. Daniëls, *When city and country collide; managing growth in the metropolitan fringe* (Washington DC 1998).
- Brink, Gabriel van den, *De grote overgang. Een lokaal onderzoek naar de modernisering van het bestaan. Woensel 1670-1920* (Amsterdam 1995).
- Broecke, A. M. van den, J. A. de Vries, *Houdingen en weerstanden tegenover ruilverkaveling. Rapport uitgebracht in opdracht van de stichting "Landbouwbelang Alblasserwaard - Vijfheerenlanden"*. (Gorinchem 1965).
- Brouwer, Elizabeth Joanna, *Archeologie van een houding. Nederlandse identiteit in de Friese Volksalmanak, 1836-1899* (Groningen 1998).
- Buis, J., *Historia forestis. Nederlandse bosgeschiedenis* (Wageningen 1985).
- Buis, J., en J.P. Verkaik, *Staatsbosbeheer 100 jaar werken aan groen in Nederland* (Utrecht 1999).
- Burg, Margreet van der, *Geen tweede boer. Gender, landbouwmodernisering en onderwijs aan plattelandsvrouwen in Nederland, 1863-1968. A.A.G. Bijdragen 41* (Wageningen 2002).
- Burke, Peter, *Volkscultuur in Europa, 1500-1800* (Amsterdam 1990, 1978¹).
- Camp, R. op den, 'Towards one nation; the province of Limburg and the Dutch Nation during the eighteen-seventies', in: A. Galema, B. Henkes en H. te Velde (red.), *Images of the Nation. Different meanings of Dutchness 1870-1940* (Amsterdam 1993) 81-105.
- Castells, M., *The information age. Economy society and culture. Volume I: The rise of the network society* (Oxford 1996).
- CBS, *Landbouwtelling 1950* (Zeist 1951).
- CBS, *Landbouwtelling 1960*, deel 1 en 2 (Zeist 1962).

- Centrale Cultuurtechnische Commissie en Cultuurtechnische Dienst, *Jaarverslagen over de jaren 1924-1985* (Utrecht 1952-1985).
- Commissie van Advies Dienst Kleine Boerenbedrijven, *Rapport over den sociaal-economischen toestand der kleine boerenbedrijven in Nederland gevolgd door voorstellen ter verbetering van den bestaanden toestand* ('s-Gravenhage 1937).
- Commissie van Advies Dienst Kleine Boerenbedrijven, *Rapport no. 2. Een jaar kleine boerenhulp en enkele andere onderwerpen* ('s-Gravenhage 1938).
- Commissie Ontginning van het Nederlands Landbouw Comité, *Rapport omtrent Ruilverkaveling met Ontwerp van Wet en Memorie van Toelichting* (Den Haag, 1910).
- Cosijn, R., e.a., *Verslag van een studie naar aantal landgoederen in Vorden door een interdisciplinaire werkgroep* (Wageningen 1977).
- Crijns A.H., en F.W.J. Kriellaars, *Gemengd landbouwbedrijf op de zandgronden in Noord Brabant 1886-1930. Bijdragen tot de geschiedenis van het zuiden van Nederland XC* (Tilburg 1992).
- Cruyningen, P. van, 'Zuinigheid die de wijsheid niet bedriegt. W.C.H. Staring en de rationalisering van de boerderijbouw', *Historisch Boerderij-Onderzoek* 2002 53-62.
- Daniëls, T., *When city and country collide; managing growth in the metropolitan fringe* (Washington DC 1998).
- De bodem van Nederland. Toelichting bij de bodemkaart van Nederland schaal 1:200.000 samengesteld door de Stichting voor Bodemkartering* (Wageningen 1965).
- De invloed van den waterafvoer op het Nederlandsche landbouwbedrijf. Verslagen en Mededeelingen van den Directie van den Landbouw* 1917, no. 1 ('s-Gravenhage 1917).
- De Nederlandse bosstatistiek VI* (Zeist 1964).
- Dekker, Ton, Herman Roodenburg, Gerard Rooijackers (red.), *Volkscultuur. Een inleiding in de Nederlandse etnologie* (Nijmegen 2000).
- Demoed, H.B., *Mandegoed schandegoed. De markeverdelingen in Oost-Nederland in de 19de eeuw* (Zutphen 1987).
- Diamond, Jared, *Guns, germs, and steel. The fates of human societies* (New York 1999).
- Dijck, Maarten van, en Leen van Molle, 'Arme en rijke boeren. Landbouw en platteland in een wijde cirkel rond de hoofdstad (1880-1950)', in: Jan de Maeyer en Peter Heyrman (red.), *Geuren en kleuren. Een sociale en economische geschiedenis van Vlaams-Brabant 19de en 20ste eeuw* (Leuven 2001) 103-135.
- Dijkstra, E.D., 'Een ruilverkaveling te Ballum op Ameland', *De Economist* (1917).
- Dijkstra, H., J.F. Coetier, M.A. van der Haar, A.J.M. Koomen, W.L.C Salden, *Veranderend cultuurlandschap. Signalering van landschapsveranderingen van 1900 tot 1990 voor de Natuurverkenning 1997* (Wageningen 1997).
- Dijkstra, J.M. 'De ontwikkeling van de hoogtematen van stamboekvee in Nederland', *Veeteelt- en Zuivelberichten* 7 (1964) 84-92.
- Dorsman, Leen, Ed Jonker, en Kees Ribbens, *Het zoet en het zuur. Geschiedenis in Nederland* (Amsterdam 2000).
- Douw, L., J. Post, *Kracht door verandering. De ontwikkeling van de Nederlandse agrosector: achtergronden en perspectief* (Den Haag 2000).
- Driessen, A.M.A.J., G.P. van de Ven en H.J. Wasser, *Gij beken eeuwigvloeiend. Water in de streek van Rijn en IJssel* (Utrecht 2000).

- Dun, P. van, 'Friese doorlopers', in: D. van Weezel Errens (red.), *Bouwen voor de smalle beurs. 100 jaar Woningwet in Fryslân* (Leeuwarden 2002).
- During, R., H. Elerie, en H.A. Groenendijk, 'Denken en doen: verpachten van wijsheid of delen van kennis? Pleidooi voor de verbinding van cultuurhistorische kenniselanden en een relatie met de sociale wetenschappen', in: J.H.F. Bloemers, en M.-H. Wijnen (red.), *Bodemarchief in behoud en ontwikkeling. De conceptuele grondslagen* (Den Haag 2001) 111-158.
- Duyvendak, J.W., I. de Haan, *Maakbaarheid. Liberale wortels en hedendaagse kritiek van de maakbare samenleving* (Amsterdam 1997).
- Duyvendak, J.W., *De planning van ontplooiing. Wetenschap, politiek en de maakbare samenleving* (Den Haag 1999).
- (Ebels, F.E.H.), *Verslag der Staatscommissie, ingesteld bij Koninklijk besluit van 15 december, 1927, no.34, tot het onderzoeken van de vraag of en, zoo ja, in hoeverre en door welke oorzaken in den land en tuinbouw eene wanverhouding bestaat tusschen de bodemprijzen en productiekosten eenerzijds en de opbrengsten der producten anderzijds* ('s-Gravenhae 1933).
- Ehlers, N., 'De "Muur" van Kerkrade. De geschiedenis van een straat', *Geografie. Vaktijdschrift voor geografen*, afl.6, 9 (2000) 5-7.
- Ehlers, N., 'Selling the Border. Twin Towns on a Border. The Case of Kerkrade and Herzogenrath. Die Grenze vermarkten. Doppelstädte an einer Grenze. Das Beispiel Kerkrade und Herzogenrath.', *Die Erde. Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin*, afl.1, 133 (2002) 37-54.
- Ekhart, Jaap, *Van Groningen tot Oekraïne: verslag van een speurtocht naar de tien buitenlandse fabrieken van Willem Albert Scholten* (Bedum 1999).
- Elias, Norbert, *Die höfische Gesellschaft* (Darmstadt und Neuwied 1975, 1969¹).
- Engelen, Th.L.M., en M.M. Meijer, 'Gedwongen huwelijken op het Nederlandse platteland', in: *AAG Bijdragen 22* (Wageningen 1979) 190-220.
- Engelen, Th. L. M., 'Van 1.300 zielen naar 50.000 inwoners. Een eerste aanzet tot de demografische analyse van Kerkrade in de periode 1600-1975', *Studies over de sociaal economische geschiedenis van Limburg*, 35 (1990) 1-29.
- Eurode. Samenwerking tussen de grensgemeenten Kerkrade en Herzogenrath. Ruimtelijk basisplan Kerkrade/Herzogenrath* (Vught/Köln 1991).
- Exploring the future. People and connections. Global scenarios to 2020. Public summary* (Rotterdam 2002).
- Faber, J.H., *Sprekende cijfers. Woningtoestanden in Nederland, toegelicht met cijfers en grafische voorstellingen* (Zwolle 1904).
- Forty, Adrian, *Objects of desire. Design and society, 1750-1980* (London 1986).
- François, Etienne und Hagen Schulze, 'Einleitung', in: Etienne François und Hagen Schulze, *Deutsche Erinnerungsorte. Band I* (München 2001).
- Frieswijk, J., *Op zoek naar de geheimen van Zuidoost-Friesland*, (voordracht Oranjewoud 7-7- 1999).
- Frieswijk, J., 'Huwen en 'huizen' in De Kompenije in de negentiende eeuw', in: *It Beaken 63* (2001).

- Frieswijk J. en P. van der Meer, 'De sociaal-economische ontwikkeling na 1917', in: J. Frieswijk e.a. (red.), *Geschiedenis van Friesland 1750-1995* (Amsterdam/Meppel, 1998).
- Frijhoff, W., 'Identiteit en identiteitsbesef. De historicus en de spanning tussen verbeelding, benoeming en herkenning', *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 107 (1992) 614-634.
- Frost, J., *Die Holländische Landwirtschaft. Ein Muster moderner Rationalisierung* (Berlin 1930).
- Frouws, Jaap, *Mest en macht. Een politiek-sociologische studie naar belangenbehartiging en beleidsvorming inzake de mestproblematiek in Nederland* (Bussum 2000).
- Furuseth Owen J. & Lapping, Mark B., eds., *Contested countryside: the rural urban fringe in North America* (Aldershot 1999).
- Gales, B. P. A., *Ondergronds bovengronds. Techniek en markt van de Limburgse steenkolenmijnbouw gedurende de achttiende en negentiende eeuw* (Ridderkerk 2002).
- Gans, H., 'Urbanism and suburbanism as ways of life: a re-evaluation of definitions', in: A. Rose (ed.), *Human behavior and social processes* (Boston 1962).
- Geitz, A. 'Leven in het veen', in: M.A.W. Gerding e.a.(red.), *Geschiedenis van Emmen*, (Meppel/Amsterdam 1989) 307-334.
- Gerber, S. 'Enige beschouwingen over de planologische ontwikkeling van de Wouden', in: *It Beaken XVIII* (1956).
- Gerding M.A.W. e.a. (red.), *Geschiedenis van Emmen en Zuidoost-Drenthe*, (Meppel/Amsterdam 1989).
- Gerding, M.A.W. 'Mythe van de veenarbeid. Het ontstaan van het negatieve beeld van het veenarbeidersleven', in: B. de Vries e.a. (red.), *De kracht der zwakken. Studies over arbeid en arbeidersbeweging in het verleden. Opstellen aangeboden aan Theo van Tijn bij zijn afscheid als hoogleraar Economische en Sociale Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Utrecht* (Amsterdam 1992).
- Gerding, M.A.W *Vier eeuwen turfwinning. De verveningen in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel tussen 1550 en 1950*, (Houten 1995).
- Gerding, Michiel, 'Geschiedenis in het midden', in: Ineke Strouken en Albert van der Zeijden (red.), *Het verhaal achter het erfgoed. Regionale geschiedenis en volkscultuur als bindmiddel* (Utrecht 2001) 23-29.
- Giddens, Anthony, *The constitution of society. Outline of a theory of structuration* (Cambridge 1984).
- Giddens, Anthony, *The consequences of modernity* (Cambridge 1990).
- Giddens, Anthony, *Runaway world. How globalisation is reshaping our lives* (London 1999).
- Girouard, Mark, *Life in the English countryhouse. A social and architectural history* (Harmondsworth 1980).
- Girouard, Mark, *Life in the French Country House* (New York 2000).
- 'Grenzen', in: *Woordenboek der Nederlandse Taal deel V* (Leiden 1900) 661-667.
- Groen, A.F., K. de Groot, J.D. van der Ploeg en D. Roep, *Stijlvol fokken. Een oriënterende studie naar de relatie tussen sociaal-economische verscheidenheid en bedrijfsspecifieke fokdoeldefinitie* (Wageningen [1993]).

- Groeneveld, J., *Veranderend Nederland. Een halve eeuw ontwikkelingen op het platteland* (Maastricht/Brussel 1985).
- Groote der gronden tijdens de invoering van het kadaster ('s-Gravenhage 1875).
- Gugerli, David, en Daniel Speich, *Topografien der Nation: Politik, kartografische Ordnung und Landschaft im 19. Jahrhundert* (Zurich 2002).
- Haan, Jos de, *Het gedeelde erfgoed. Een onderzoek naar veranderingen in de cultuurhistorische belangstelling sinds het einde van de jaren zeventig*. Het culturele draagvlak, 3. Cahiers. Sociaal en cultureel planbureau (Rijswijk 1997).
- Haer D. van der en M. Tamminga, 'De ontwikkeling van de bevolking', in: M.A.W. Gerding e.a.(red.), *Geschiedenis van Emmen*, (Meppel/Amsterdam 1989).
- Hazeu, Cock A., *Institutionele economie. Een optiek op organisatie- en sturingsvraagstukken* (Bussum 2000).
- Heeringa, T., *De Graafschap: een bijdrage tot de kennis van het cultuurlandschap en van het scholtenprobleem* (Zutphen 1934).
- Heijboer, P., *Het zwarte leven: geschiedenis van onze mijnen en mijnwerkers* (Weesp 1985).
- Held, David, Anthony McGrew, David Goldblatt and Jonathan Perraton, *Global transformations. Politics, economics and culture* (Stanford 1999).
- Hendriks, S., *De ontginning van Nederland* (Utrecht 1998).
- Herpers, R. J., 'Eenheid en scheiding', in: R. J. Herpers (red.), *Kerkrade van dorp naar stad 1816-1998* (Kerkrade 1998) 7-128.
- Herpers, R. J., 'Epiloog', in: R. J. Herpers (red.), *Kerkrade van dorp naar stad 1816-1998* (Kerkrade 1998) 229-268.
- Herweijer, S., 'Cultuurtechniek als middel tot welvaartsverhoging van gebieden met een vertraagde ontwikkeling', *Landbouwkundig Tijdschrift* 68 (extra nummer) (1956) 413-453.
- Hesse, Hermann *Der Steppenwolf* (Frankfurt 1971, 1927¹).
- Hiddink, H.J., *De Nettelhorst. Geschiedenis van het kasteel en de marke Nettelhorst-Langen* (Borne 1991).
- Hidding, M., J. Kolen en Th. Spek, 'De biografie van het landschap. Ontwerp voor een inter- en multidisciplinaire benadering van de landschapsgeschiedenis en het cultuurhistorisch erfgoed', in: J.H.F. Bloemers en M.-H. Wijnen (red.), *Bodemarchief in behoud en ontwikkeling. De conceptuele grondslagen* (Amsterdam 2001) 7-111.
- Ho Tai, Hue-Tam, 'Remembered realms. Pierre Nora and French national memory', in: *The American Historical Review* 106.3 (2001): 38 pars. 21 Aug. 2002.
- Hobsbawm, Eric, *Age of extremes. The short twentieth century, 1914-1991* (London 1994).
- Hobsbawm, E.J. & T. Ranger, (eds.), *The invention of tradition* (Cambridge 1984).
- Hoekstra, T., ed., *Middachten. Huis en landgoed* (Utrecht 2002).
- Hoekveld, G.A., *Baarn. Schets van de ontwikkeling van een villadorp* (Baarn 1964).
- Hofstee, E.W., '75 jaar ontwikkeling van de Nederlandse landbouw', in: *Driekwart eeuw plattelandsgroei, 1888-1963; jubileumnummer van het Tijdschrift Nederlandse Heidematschappij* (1963) 92-129.
- Hollewijn, B., *Slaven van het zwarte goud* (Naarden 1978).

- Houten H. van, *Anarchisme in Drenthe. Levensherinneringen van een veenarbeider*. (Baarn 1985).
- Jacobs, Michele C.D. en Ineke van Hamersveld, *Schoonheid of herinnering. Vragen over de presentatie van geschiedenis in musea* (Amsterdam 2000).
- Jager, Ida, *Hoofdstad in gebreke. Manoeuvreren met publieke werken in Amsterdam 1851-1901* (Rotterdam 2002).
- Jensma, Goffe, *Het rode tasje van Salverda. Burgerlijk bewustzijn en Friese identiteit in de negentiende eeuw* (Leeuwarden 1998).
- Jong, Ad de, *De dirigenten van de herinnering. Musealisering en nationalisering van de volks-cultuur in Nederland, 1815-1940* (Nijmegen 2001).
- Jong, J.A. de, *De teelt van snijmaïs* (z.pl. 1985).
- Jong, J.P. de, *De Berkel beschouwd. Uitgegeven ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van het waterschap De Berkel* (Zutphen 1982).
- Karel, E. H., *Grenzen in Drenthe. Vier historische beschouwingen over scheidslijnen in cultuur en landschap* (Assen 2000).
- Karel, E., 'De illusie van het maakbare platteland', in: P. Kooij e.a., *De actualiteit van de agrarische geschiedenis*, (Wageningen/Groningen 2000) 65-98.
- Karel, E. H. en Stuart, P., 'De verlaten mijnen in Limburg', *Groniek. Gronings Historisch Tijdschrift*, afl.4, 12 (1979) 27-30.
- Karstkarel, P. 'Arbeidershuisjes in het Friese landschap', in: *Noorderbreedte* (mei/juni 2002)
- Keulartz, J. en M. Korthals, *Museum aarde : natuur, criterium of constructie?* (Amsterdam 1997).
- Kempkes, J.J.W., en J.W. Meijer, *Economische en financiële problematiek van particuliere natuurschoonwet-landgoederen* (Rotterdam 1977).
- Keverling Buisman, F., ed., *Hackfort. Huis en landgoed* (Utrecht 1998).
- Kirchröadsjer Dieksiejoneer* (Kerkrade 1987).
- Kleine, J., *De blauwe stad. Van idee naar werkelijkheid. Eindrapport van de Stichting Blauwe Stad* (Groningen 1997).
- Klerk, Len de, *Particuliere plannen. Denkbeelden en initiatieven van de stedelijke elite inzake volkswoningbouw en de stedebouw in Rotterdam, 1860-1950* (Rotterdam 1998).
- Kloek, Joost en Wijnand Mijnhardt, *1800. Blauwdrukken voor een samenleving* (Den Haag 2001).
- Kluit, Elisabeth, *Nederland in den goeden ouden tijd; zijnde het dagboek van hunne reis te voet, per trekschuit en per diligence van Jacob van Lennep en zijn vriend Dirk van Hogendorp door de Noord-Nederlandsche provinciën in den jare 1823* (Haarlem 1942).
- Knippenberg, Hans, *De religieuze kaart van Nederland. Omvang en geografische spreiding van de godsdienstige gezinden vanaf de reformatie tot heden* (Assen 1992).
- Knippenberg, Hans en Ben de Pater, *De eenwording van Nederland. Schaalvergroting en integratie sinds 1800* (Nijmegen 1988).
- Knotter, Ad, 'Problemen van de *family economy*. Gezinsarbeid en arbeidsmarkt in pre-industrieel Europa', in: Michiel Baud en Theo Engelen (eds.), *Samen wonen, samen werken? Vijf essays over de geschiedenis van arbeid en gezin* (Hilversum 1994) 35-73.

- Knotter, A., 'Paradoxen van de grens. Ongelijke ontwikkelingen, grensoverschrijdende mobiliteit en de vergelijkende geschiedenis van de Euregio Maas-Rijn', *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg*, 46 (2001) 159-174.
- Knottnerus, O., P. Brood, W. Deeters en W. van Lengen (red.), *Rondom Eems en Dollard. Historische verkenningen in het grensgebied van Noordoost-Nederland en Noordwest Duitsland. Rund um Ems und Dollart. Historische Erkundungen im Grenzgebiet der Nordostniederlande und Nordwestdeutschlands* (Groningen/Leer 1992).
- Kockelkoren, M. N. B., 'Kerkrade-grensgemeente (1916-1991)', *Zuid-Limburger* (8-6-1991).
- Koenders, Maarten, 'Militaire landschappen. Een vorm van parasitair ruimtegebruik?', in: Marty de Harde, Hans van Triest (eindred.), *Jonge landschappen 1800-1940. Het recente verleden in de aanbidding* (Utrecht 1994).
- Kooij, Pim, *Hoe provinciaal is de regio?* (Groningen 1990).
- Kooij, Pim, 'Fingerprints of an urban elite: the case of a Dutch city in the nineteenth century', in: Herman Diederiks, Paul Hohenberg, Michael Wagenaar eds., *The visible hand and the fortune of cities* (Leicester 1992) 102-124.
- Kooij, Pim (red.), *Dorp naast een stad. Hoogkerk 1780-1914*. (Assen 1994).
- Kooij, Pim, *Mythen van de groene ruimte* (Wageningen 1999).
- Kooij, Pim, 'Een stad in wankel evenwicht. 1900-1940', in: Pim Kooij en Vincent Sleebe, red., *Geschiedenis van Dordrecht 1813 tot 2000* (Dordrecht 2000) 66-93.
- Kooij, Pim, 'Agrarische geschiedenis in de actualiteit', in: Pim Kooij e.a., *De actualiteit van de agrarische geschiedenis* (Groningen/Wageningen 2001) 1-27.
- Kooij, Pim, 'Van platteland naar groene ruimte', in: *Spil* 177-178 (2001) 14-20. (Korf, Jan), *Gelders molenboek* (Zutphen 1968).
- Korres, A., 'Historische interacties in de Euregio Maas-Rijn: migratiestromen in een grensgebied', *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg*, 47 (2002) 7-26.
- Kreukels, L., *Kolen en kompels: de geschiedenis van de Nederlandse mijnwerkers* (Amsterdam 1986).
- Krul, S., *Jubbega, De geschiedenis van de Kompenije tot 1940*, (Heerenveen 1987).
- Kuiper, Y.B., *Adel in Friesland 1780-1880* (z.p. 1993).
- Kusters, W. en J. Perry, *Versteende wouden. Mijnen en mijnwerkers in woord en beeld* (Amsterdam 1999).
- Kwant, C., *De fenomenologie van Merleau-Ponty* (Utrecht/Antwerpen 1962).
- Landbouw en landgoed. Toekomst voor landbouw op landgoederen in de context van veelzijdig grondgebruik – de kracht en traditie van landgoederen* (Zeist 2001).
- Latour, Bruno, *We have never been modern* (New York 1993).
- LEI/CBS, *Landbouwcijfers* over diverse jaren.
- Liefbroer, Aart C., en Pearl A. Dykstra, *Levenslopen in verandering. Een studie naar ontwikkelingen in de levenslopen van Nederlanders geboren tussen 1900 en 1970* (Den Haag 2000).
- Lier, H.N. van, 'Cultuurtechniek in historisch perspectief', in: Van Lier, H.N. (red), *Een bont patroon, vijftig jaar cultuurtechniek. Opstellen bij het afscheid van prof. dr. ir. F. Hellinga* (Wageningen 1981) 10-31.

- Linders-Rooijendijk, M.F.A., *Gebaande wegen voor mobiliteit en vrijetijdsbesteding: de ANWB als vrijwillige associatie* (Tilburg 1989).
- Lowenthal, D., *The past is a foreign country* (Cambridge 1985).
- Lowenthal, D., *The heritage crusade and the spoils of history* (Cambridge 1988).
- Maier, Charles S., 'Consigning the Twentieth Century to history. Alternative narratives for the Modern Era', in: *The American Historical Review* 105 (2000) 807-832.
- Mann, Michael, *The sources of social power. Volume I: A history of power from the beginning to A.D. 1760* (Cambridge 1986).
- Mann, Michael, *The sources of social power. Volume II: The rise of classes and nation-states, 1760-1914* (Cambridge 1993).
- Maris, A., *Enkele aspecten van het kleine-boerenvraagstuk op de zandgronden* (Assen 1951).
- Maris, A., C.D. Scheer en M.A.J. Visser, *Het kleine-boerenvraagstuk op de zandgronden. Een economisch-sociografisch onderzoek van het Landbouw-Economisch Instituut* (Assen 1951).
- Maris A., en R. Rijneveld, *Het kleine-boerenvraagstuk op de zandgronden. Ontwikkelingen in de periode 1949-1957*. Rapport no. 347 van het Landbouw-Economisch Instituut ('s Gravenhage 1960).
- McCallum, Henry D. and Frances T., *The wire that fenced the West* (Oklahoma 1972⁴).
- Meer, W.C. van der, en P.A. van der Ban, *Bijzondere plantenteelt* (Zwolle 1956¹¹).
- Mercier, H., *Over arbeiderswoningen*, (Haarlem z.j.).
- Metz, Tracy, *Nieuwe natuur. Reportages over veranderend landschap* (Amsterdam 1998).
- Meurs, Paul, *De moderne historische stad. Ontwerpen voor vernieuwing en behoud, 1883-1940* (Rotterdam 2000).
- Molen, S.J. van der, 'Criminaliteit in de Compagnie vóór honderdvijftig jaar', in: *Leeuwarder Courant* 20-11-1954.
- Mommaas, Hans, *De vrijetijds industrie in stad en land. Een studie naar de markt van belevenissen* (Den Haag 2000).
- Natuurwaarden en cultuurwaarden in het landelijk gebied. Een inventarisatie. Uitgevoerd door de Bolwerkgroep onder auspiciën van de Natuurbeschermingsraad in opdracht van het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk* ('s Gravenhage 1979).
- Natuurwaarden en cultuurwaarden in het landelijk gebied. Een inventarisatie. Natuur in goede hanen. Particulier en agrarisch natuurbeheer in Nederland* (Doetinchem 2001).
- Nijhof, Erik, 'Industrialisatie en regionale identiteit', in: Corrie van Eijl, Lex Heerma van Voss, en Piet de Rooy, *Sociaal Nederland. Contouren van de twintigste eeuw* (Amsterdam 2001) 171-187.
- Nijstad, F., 'Burgers en buitenlui. De bevolking naar bestaanswijze en stand', in: H. Gras e.a. (red.), *Geschiedenis van Hoogeveen 1815-1975*, (Meppel/Amsterdam 1995).
- Nijsten, W., *Ik zwarte blanke slaaf: het levensverhaal van een mijnwerker* (Maasbree 1977).
- Nijsten, W., J. Bours en M. Hauvast, *Mijnwerkers, verhalen om te onthouden* (Nijmegen 1979).
- Nora, Philippe (ed.), *Les lieux de memoire* (Parijs 1984 e.v.j.).
- Nora, Pierre (ed.), *Les lieux de memoire. Tome I: La République; Tome II: La Nation; Tome III: Les France* (Paris 1986-1992).

- Nora, Pierre (ed.), *Realms of memory. Rethinking the French past*. 3 volumes (New York 1996 -1998).
- Nota Belvedere. Beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting* (Den Haag 1999).
- Offerman, Gerard, *De Oosterpoort. De geschiedenis van een 19^e-eeuwse woonwijk in Groningen* (Groningen 1987).
- Olde Meierink, L.H.M., *Ampsen. De geschiedenis van een Gelders kasteel en zijn bewoners* (Lochem 1981).
- Olst, Ellen van, *Uilkema, een historisch boerderij onderzoek. Boerderij-onderzoek in Nederland, 1914-1934* (Arnhem 1991).
- Olst, E.L. van, (e.a.), *Historische boerderijen in Nederland. Een onderbouwde raming van het resterende bestand aan historische boerderijcomplexen gebouwd voor 1940* (Arnhem 2001).
- Over de grenzen van de Nederlandse geschiedenis*. Jubileumsymposium van het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis 19 april 2002 (Den Haag 2002).
- Overzicht van het landbouwbedrijf in Nederland* ('s-Gravenhage 1912).
- Paping, R.F.J (red.), *De extreme armoede van arbeiders in de Drentse venen in de negentiende en eerste helft van de twintigste eeuw. Mythe of harde werkelijkheid*, (Groningen 2000).
- Pater, B. de, 'Concurrerende regiobeelden. Hoe arm waren de Drentse veengebieden?', in: *Historisch Geografisch Tijdschrift* (2001).
- Pater, Ben de, Peter Groote, Kees Terlouw e.a., *Denken over regio's. Geografische perspectieven* (Bussum 2002).
- Patriarca, S., *Numbers and nationhood. Writing statistics in nineteenth-century Italy* (Cambridge 1996).
- Perry, Jos, *We herdenken, dus we bestaan. Over jubilea, monumenten en de collectieve herinnering* (Nijmegen 1999).
- Perry, J., 'Limburg kolenland. Een collage van oud en nieuw', *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg*, 35 (2000) 65-78.
- Peukert, W. E. (red.), *Niedersächsische Sagen* (Göttingen 1983).
- Platenburg, Th., *Kleine boeren* (Hilversum 1942).
- Ploeg, J.D. van der, *De virtuele boer* (Assen 1999).
- Poel, J.M.G. van der, *Honderd jaar landbouwmechanisatie in Nederland* (Wageningen 1983²).
- Politiek, R.D., *Doel en streven in de rundveefokkerij*. Openbare les gehouden bij de aanvaarding van het ambt van lector in de Veeteelt aan de Landbouwhogeschool te Wageningen (Wageningen 1962).
- Pollard, Sidney, 'Regional and inter-regional economic development in Europe in the eighteenth and nineteenth centuries', in: *Debates en controversies in economic history. A-sessions. Proceedings Eleventh International Economic History Congress* (Milaan 1994), 57-93.
- Prak, Maarten, 'Regions in Early Modern Europe', in: *Debates en controversies in economic history. A-sessions. Proceedings Eleventh International Economic History Congress* (Milaan 1994) 19-57.

- Prakke, H.J., *Deining in Drenthe. Historisch-sociografische speurtocht door de 'olde landschap'*, (Assen 1951).
- Priester, P.R., 'Boeren met machines', in: H.W. Lintsen e.a. (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw*. Deel III, Landbouw en voeding (Zutphen 2000) 65-125.
- Priester, P.R., 'Boeren met machines. Paarden en trekkers', in: H.W. Lintsen e.a. (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw*. Deel III, Landbouw en voeding (Zutphen 2000) 72-81.
- Priester, P.R., 'Boeren met machines. Het melkveehouderijbedrijf', in: H.W. Lintsen e.a. (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw*. Deel III, Landbouw en voeding (Zutphen 2000) 98-125.
- Prins, A.H.J., *Jan van Schaffelaar: requiem voor een Gelderse ruiter* (Barneveld 1982).
- Prinsen, L., 'De ligboxenstal in verleden, heden en toekomst', *Bedrijfsontwikkeling* 6 (1975) 983-986.
- Prinsen, L., 'De ligboxenstal in Nederland. Overzicht van het aantal ligboxenstallen per 1 januari 1978 in Nederland', *Bedrijfsontwikkeling* 9 (1978) 426-428.
- Raad voor het Landelijk Gebied, "*Made in Holland*". *Advies over landelijke gebieden, verscheidenheid en identiteit* (Amersfoort 1999).
- Rapport over den sociaal - economischen toestand der kleine boerenbedrijven in Nederland. Gevolgd door voorstellen ter verbetering van den bestaanden toestand* ('s-Gravenhage 1937).
- Rapport van de Commissie ter bestudering van de invloed van het Successierecht op bosbezit* (z.p. 1955).
- Reens, A., *De vleeschexport van Nederland* ('s-Gravenhage 1922).
- Regtdoorzee Greup-Roldanus, S.C., *Geschiedenis der Haarlemmer bleekerijen* (Den Haag 1936).
- Renes, H., 'Bossen en buitenplaatsen' in: *Jonge landschappen 1800-1940* (Utrecht 1994).
- Renes, J., *Landschappen van Maas en Peel. Een toegepast historisch-geografisch onderzoek in het streekplangebied Noord- en Midden-Limburg* (Leeuwarden/Maastricht 1999).
- Ribbens, Kees, *Een eigentijds verleden. Alledaagse historische cultuur in Nederland, 1945-2000* (Hilversum 2002).
- Rinascimento. Masterpieces of the Italian Museums* (Rome 2002).
- Roekel, G.J. van, *De Gelderse Achterhoek in de negentiende eeuw. Heren en boeren, ambachtslieden en dagloners, stropers en huttemannen* (Haarlem 1972).
- Roest, H., 'Perikelen rond de Nederlands-Duitse grens (1945-1949)', *Spiegel Historiaal*, 24 (1989) 430-436.
- Romein, Jan, 'De functie van een historische fictie. De vermeende afstamming der Germanen uit Troje in verband met het begrip der translatio imperii', in: Idem, *Historische lijnen en patronen. Een keuze uit de essays* (Amsterdam 1976) 13-23.
- Rooijackers, Gerard, 'Mythisch landschap: verhalen en rituelen als culturele biografie van een regio', in: Jan Kolen en Ton Lemaire (red.), *Landschap in meervoud. Perspectieven op het Nederlandse landschap in de 20ste /21ste eeuw* (Utrecht 1999) 301-327.
- Rooy J. de en K. Oldenbroek, 'MRIJ verliest op melk, maar wint op vlees en gezondheid', *Veehouderij* 73 (1988).

- Rutten, W.J.M.J., 'Huwelijk en partnerkeuze in een grensstad (circa 1830-1910). Verschuivingen in de geografische herkomst vóór en ná de scheiding van de beide Limburgen', in: *Eenheid en scheiding van de beide Limburgen* (Leeuwarden 1989) 95-124.
- Ruurlo: een economisch-sociografisch onderzoek* ('s-Gravenhage 1952).
- Schama, Simon, *Landscape and Memory* (London 1995).
- Schendelen, Marijke van, *Natuur en ruimtelijke ordening in Nederland. Een symbiotische relatie* (Amsterdam 1997).
- Schetsen van het landbouwbedrijf in Nederland* ('s-Gravenhage 1912).
- Schmal, H., 'Patterns of de-urbanization in the Netherlands between 1650 and 1850', in: H. van der Wee (ed.), *The rise and decline of urban industries in Italy and in the Low Countries* (Leuven 1988) 247-306.
- Schorske, Carl E., *Fin-de-siècle Vienna. Politics and culture* (New York 1980).
- Schot, J.W., H.W. Lintsen, A. Rip, A.A. Albert de la Bruhèze (red), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw, Deel 3 – landbouw en voeding* (Zutphen 2000).
- Schutte, G.J. en J.B. Weitkamp, *Marken. De geschiedenis van een eiland* (Amsterdam 1998).
- Schutten, G.J., *Varen waar geen water is. Reconstructie van een verdwenen wereld. Geschiedenis van de scheepvaart ten oosten van de IJssel van 1300 tot 1930* (Hengelo 1981).
- Schuurman, Anton, *Materiële cultuur en levensstijl. Een onderzoek naar de taal der dingen op het Nederlandse platteland in de negentiende eeuw: de Zaanstreek, Oost-Groningen, Oost-Brabant*. AAG Bijdragen 30 (Wageningen 1989).
- Schuurman, A. J., 'Tussen stereotype en levensstijl. De ontwikkeling van de plattelandscultuur in de negentiende eeuw', in: *Tijdschrift voor Geschiedenis* 104 (1991) 532-548.
- Schuurman, Anton, 'Evolutie en involutie. De ontwikkeling van de materiële cultuur op het Nederlandse platteland in de negentiende eeuw', in: Henk Flap, Marco H.D. van Leeuwen (red.), *Op lange termijn. Verklaringen van trends in de geschiedenis van samenlevingen* (Hilversum 1994) 17-37.
- Schuurman, Anton, 'Mensen maken verschil. Sociale theorie, historische sociologie en sociale geschiedenis', in: *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 22 (1996) 168-205.
- Schuurman, Anton 'Plattelandscultuur in de negentiende en vroeg twintigste eeuw. Modernisering en globalisering. Een essay', in: *Jaarboek 1999. Nederlands Openlucht Museum* (Nijmegen 1999) 270-301.
- Schuurman, Anton, 'Globalisering en geschiedenis', in: *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 27 (2001) 385 – 410.
- Schuurman, A.J., 'Agrarische Geschiedenis en modernisering', *Spil* (2001), nr. 177-178, 9-13.
- Schuurman, Anton, Jan de Vries en Ad van der Woude (eds.), *Aards Geluk. De Nederlanders en hun spullen, 1550-1850* (Amsterdam 1997).
- Schuursma, R. L., *Het onaannemelijk tractaat. Het verdrag met België van 3 april 1925 in de Nederlandse opinie* (Groningen 1975).
- Schweizer, W., 'Duizend jaar Twente, de Twentenaren en de grens', in: A. Buter (red.), *Ach Lieve Tijd. Duizend jaar Twente* (Zwolle 1994) 439-458.

- Scott, James C., *Seeing like a state. How certain schemes to improve the human condition have failed* (New Haven/London 1998).
- Seibt, Gustav, 'Das Brandenburger Tor', in: Etienne François und Hagen Schulze, *Deutsche Erinnerungsorte*. Band II (München 2001) 67-86.
- Selten, Peter, 'Vroeger rijp, later volwassen. De Nederlandse jeugd in de twintigste eeuw', in: Corrie van Eijl, Lex Heerma van Voss en Piet de Rooy (eds.), *Sociaal Nederland. Contouren van de twintigste eeuw* (Amsterdam 2001) 69-87.
- Sennett, Richard, *Fall of public man* (Cambridge 1976).
- Sennett, Richard, *Der flexible Mensch. Die Kultur des neuen Kapitalismus* (Berlin 1998).
- Sickesz, C.J., 'Laren (provincie Gelderland)' in: *Uitkomsten van het onderzoek naar den toestand van den landbouw in Nederland*, I ('s-Gravenhage 1890).
- Sikkema Sr. K en K. Sikkema Jr., *Zwaagwesteinde, het ventersdorp op de Friese heide*, (Franeker 1954).
- Sleebe, Vincent, *In termen van fatsoen: sociale controle in het Groningse kleigebied, 1770-1914* (Groningen 1994).
- Sloet tot Oldhuis, (B.W.A.E.), 'Mededeeling omtrent de teelt der varkens en de verbetering van het varkensras in Overijssel', *Verslag van het Verhandelde op het Landhuishoudkundig Congres 1* (1846) 33-46.
- Sloet tot Oldhuis, B.W.A.E., 'Over de gebrekkige Indeling en het nut van het Zamenleggen van landerijen', *Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek*, 1862, XXII, 98-105.
- Smid, M., 'Von der Anfängen des Pietismus im 17. Jahrhundert bis zur Erweckung und Kirchenspaltung im 19. Jahrhundert beiderseits der Grenze', in: O. S. Knottnerus e.a. (red.), *Rondom Eems en Dollard. Historische verkenningen in het grensgebied van Noordoost-Nederland en Noordwest-Duitsland* (Groningen/Leer 1992) 202-217.
- Smook, R.A.F., *Binnensteden veranderen. Atlas van het ruimtelijk veranderingsproces van de Nederlandse binnensteden in de laatste anderhalve eeuw* (Zutphen 1984).
- Snijders, R., en K. Dansen, *Het Geldersch Landschap. 60 jaar bescherming van natuur en cultuur* (Arnhem 1989).
- Spahr van der Hoek, J.J., *De heidedorpen in de noordelijke wouden*, (Drachten 1960).
- Sparke, Penny, *Design in context* (London 1987).
- Strien-Chardonneau, Madeleine van, *Le voyage de Hollande: récits de voyageurs français dans les Provinces-Unies, 1748-1795* (Oxford 1994).
- Stürmer, Michael, 'An economy of delight. Court artisans of the eighteenth century', in: *Business History Review* 53 (1979) 496-528.
- Stuij, P.W., *Zeeuwsch-Vlaanderen. De geschiedenis van een grensgebied* (Zutphen 1990).
- Szalata, N. J. J., 'Een weg zonder grens? Internationale problemen van de Nieuwstraat/Neustrasse (Bilthoven 1994).
- Taverne, Ed, *Land van belofte: in de nieuwe stad. Ideaal en werkelijkheid van de stadsuitleg in de Republiek 1580-1680* (Maarssen 1978).
- Thünen, J.H. von, *Der isolierte Staat* (Jena 1921).
- Thissen, P.H.M., *Heideontginning en modernisering, in het bijzonder in drie Brabantse Peelgemeenten 1850-1940* (Utrecht 1993).
- Thissen, P.H.M., 'Van heide tot boerenland en bos. Regionale verscheidenheid in heideontginningslandschappen 1850-1940', in: Werkgroep Symposium Cluverius

- (ed.), *Jonge landschappen 1800-1940. Het recente verleden in de aanbidding* (Utrecht 1994).
- Tijms, W., 'De agrarische en ambachtelijke sector 1615-1815', in: F. Keverling Buisman e.a. (red.), *Hoogeveen, oorsprong en ontwikkeling 1625-1813*, (Hoogeveen 1983).
- Thompson, P., *The voice of the past. Oral History* (Oxford 1978).
- Timmers, J.J.M., *Atlas van de Nederlandse beschaving* (Amsterdam 1957).
- Tollenbeek, J. en T. Verschaffel, *De vreugden van Houssaye. Apologie van de historische interesse* (Amsterdam 1992).
- Tonkens, E., e.a., *Enkele aspecten van de formele leiding in de landbouw: een oriënterend onderzoek onder bestuursleden en leden van agrarische organisaties in de gemeente Vorden (Gld.)* (Den Haag 1969).
- Tonkin, A., *Narrating our pasts. The social construction of oral history* (Cambridge 1992).
- Toulmin, Stephen, *Cosmopolis. The hidden agenda of modernity* (New York 1990).
- Troia – Traum und Wirklichkeit, (Stuttgart 2001).
- Uchitelle, Louis, 'The phantom of U.S. consumer confidence', in: *International Herald Tribune* 10 June 2002.
- Uildriks, F.J. van, 'Het kasteel Ampsen in de oude Graafschap Zutphen', *Eigen Haard* (1909) 580-584.
- Uitkomsten van het onderzoek naar den toestand van den landbouw in Nederland, ingesteld door de Landbouwcommissie, benoemd bij Koninklijk besluit van 18 september 1886, no. 28, 4 delen* ('s-Gravenhage 1890).
- Valk, Arnold van der, *Amsterdam in aanleg. Planvorming en dagelijks handelen* (Amsterdam 1989).
- Valk, Arnold van der, Rob van Leeuwen, Hans Bol, *Gespaard landschap. Sporen van het verleden in de Amsterdamse verkaveling* (Amsterdam 2000).
- Van tandwiel tot chip. Jubileumuitgave ter gelegenheid van 50 jaar bestaan vakblad Landbouwmecanisatie 1949-1999* (Wageningen 1999).
- Vedder, Jan, *Het Apeldoorns kanaal: monument van de plattelandsgeschiedenis van de Oost-Veluwe (1800-1850)* (Utrecht 2001).
- Veenman's Agrarische Winkler Prins* (Amsterdam en Brussel 1954).
- Velde, Henk te, *Gemeenschapszin en plichtsbef. Liberalisme en nationalisme in Nederland 1870-1918* (Den Haag 1992).
- Vellenga, S. Y. A., *Katholiek Zuid-Limburg en het fascisme. Een onderzoek naar het kiesgedrag van de Limburger in de jaren dertig* (Assen 1975).
- Venner, G. H. A., 'Het ontstaan van de oostelijke rijksgrens van Limburg in regionaal perspectief', in: G. W. G. van Bree e.a. (red.), *Van der Nyersen upwaert. Een bundel opstellen over Limburgse geschiedenis aangeboden aan drs. M.K.J. Smeets bij zijn afscheid als Rijksarchivaris in Limburg* (Maastricht 1981) 269-288.
- Verrips-Roukens, K., *Over heren en boeren. Een Sallands landgoed 1800-1977* ('s-Gravenhage 1977).
- Verslag aan de Koning over de vereischten in inrichting van arbeiderswoningen door eene commissie uit het Koninklijk Instituut van Ingenieurs* (Den Haag 1855).
- Verslagen van de landbouw, diverse jaren.*

- Versteegh, A. P., *De onvermijdelijke afkomst. De opname van Polen in het Duits, Belgische en Nederlands mijnbedrijf in de periode 1920-1930* (Hilversum 1994).
- Visser, R. de, *Een halve eeuw landschapsbouw. Het landschap van de landinrichting* (Wageningen 1997).
- Voorden, F.W. van, *Schakels in stedenbouw. Een model voor de analyse van de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteiten van 19de-eeuwse stadsuitbreidingen op grond van een onderzoek in Gelderse steden* (Zutphen 1983).
- Vorden. *Een historische verkenning* (Vorden 1987).
- Vries, Jan de, 'Barges and capitalism. Passenger transportation in the Dutch economy, 1632-1839', in: *A.A.G. Bijdragen* 21 (Wageningen 1978) 33-398.
- Wagenaar, Michiel, *Amsterdam 1876-1914. Economisch herstel, ruimtelijke expansie en de veranderende ordening van het stedelijk grondgebruik* (Amsterdam 1990).
- Waterbolk, T., 'De landschappen in mijn omgeving: cultuur en natuur in Noord-Nederland', in: *Landschap in meervoud. Perspectieven op het Nederlandse landschap in de 20ste/21ste eeuw* (Utrecht 1999) 95-116.
- Weezel Errens D. van (red.), *Bouwen voor de smalle beurs. 100 jaar Woningwet in Fryslân*, (Leeuwarden 2002).
- Wehrwein, G.S., 'The urban-rural fringe', *Economic Geography* 18 (1942) 217-228.
- Welderden Baron Rengers Th. Van en J.H. Faber, *Friesland en de woningwet 1902-1912*, (Leeuwarden 1913).
- Wesemael, Pieter van, *Architecture of instruction and delight. A socio-historical analysis of world exhibitions as a didactic phenomenon (1798-1851-1970)* (Rotterdam 2001).
- Westerman, F., *De graanrepubliek* (Amsterdam 1999).
- Weijden, W.J. van der, H. Lof en J. Warner, *EG-landbouwbeleid en milieu. Een verkenning van kansen* (Utrecht 1991).
- Weijdeveld, R. en S. Adema, *Rode Hulp: de opvang van Duitse vluchtelingen in Groningerland 1933-1940* (Groningen 1986).
- Wilke, Margrit, 'Voor den opbouw van Drenthe': vrouwen, maatschappelijk werk en modernisering in Drenthe 1915-1951 (Assen 2002).
- (Willemsens, P.H.L.), *De laatste melkbus. Opkomst, glorie en ondergang van een 'ding van ijzer', dagelijks gebruikt op de boerderij, op de melkwagen en in de zuivelfabriek* (Zutphen 1989).
- Willemsens, Piet en Klaas de Wit, *De bakermat van de Nederlandse zuivelindustrie* (Gorssel 1995).
- Williams, Raymond, *Culture and society, 1780-1950. Coleridge to Orwell* (Londen 1990, 1958¹).
- Wimmenhove, L., 'Ontginning en bosbouw. Aspecten van het grondgebruik tot 1900', in: H. Gras e.a. (red.), *Geschiedenis van Hoogeveen 1815-1975*, (Meppel/Amsterdam 1995).
- Windt, H.J. van der, *En dan: wat is natuur nog in dit land? Natuurbescherming in Nederland 1880-1990* (Amsterdam en Meppel 1995).
- Wirth, L., 'Urbanism as a way of life', in: *The American journal of sociology* XLIV (juli 1938).
- Woud, Auke van der, *Het lege land. De ruimtelijke orde van Nederland, 1798-1848* (Amsterdam 1987).

- Woud, Auke van der, *De Bataafse hut. Verschuivingen in het beeld van de geschiedenis, 1750-1850* (Amsterdam 1990).
- Woud, Auke van der, *Waarheid en karakter. Het debat over de bouwkunst, 1840-1900* (Rotterdam 1997).
- Woud, A. van der, J.N.H. Elerie, A.H. Huussen, *Veenhuizen: een erfenis voor de toekomst* (Groningen 1994).
- Wijers, C., "In één hand de rozenkrans, in de andere hand een glas bier". De Limburgse identiteit onder de loep', *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg*, 45 (2000) 111-133.
- Wijers, C., *Prinsen en Clowns in het Limburgse Narrenrijk. Het carnaval in Simpelveld en Roermond 1945-1992* (Amsterdam 1995).
- Zalm, J. van der, 'Van buitenplaats tot binnenstad', *Stedebouw en Volkshuisvesting* 71 (1990) nr. 6, 12-18.
- Zanden, J.L. van, *De economische ontwikkeling van de Nederlandse landbouw in de negentiende eeuw, 1800-1914*. AAG Bijdragen 25 (Wageningen 1985).

Over de auteurs

Drs. S.M. van den Bergh (1975) studeerde Historische Geografie in Utrecht en is werkzaam bij de Leerstoelgroep Agrarische Geschiedenis van Wageningen Universiteit waar hij een promotieonderzoek uitvoert naar de geschiedenis van de ruilverkaveling.

Simon.vandenBergh@wur.nl

Dr. J. Bieleman (1949) studeerde Landschapsarchitectuur (met Agrarische Geschiedenis en Planologie als bijvakken) aan de Landbouwhogeschool (nu Landbouwuniversiteit) te Wageningen en promoveerde in 1987 op een proefschrift over de geschiedenis van de Drentse landbouw in de periode 1600–1910. Hij is sinds 1985 werkzaam als universitair docent bij de leerstoelgroep Agrarische Geschiedenis van de Wageningen Universiteit (Landbouwuniversiteit). Daar verzorgt hij onderwijs en doet hij onderzoek op het terrein van de Nederlandse landbouwgeschiedenis na 1500.

Jan.Bieleman@wur.nl

Dr. P. van Cruyningen (1958) studeerde Nederlands Recht en Economische- en Sociale Geschiedenis aan de Universiteit Leiden. Sinds 1993 is hij werkzaam bij de leerstoelgroep Agrarische Geschiedenis van Wageningen Universiteit, waar hij in 2000 promoveerde op het proefschrift *Behoudend maar buigzaam. Boeren in West-Zeeuws-Vlaanderen 1650–1850*. Momenteel verricht hij daar onderzoek naar het beheer van landgoederen in de Achterhoek. Sinds 1995 is hij tevens verbonden aan de Stichting Historisch Boerderij Onderzoek. In 2002 verscheen daar van zijn hand *‘Schone welbetimmerde hofsteden’. Boerderijbouw in Zeeland van de tiende tot de twintigste eeuw*.

Piet.vanCruyningen@wur.nl

Dr. M.A.W. Gerding (1951), studeerde Economische en Sociale Geschiedenis in Utrecht. Sinds 1983 is hij werkzaam als provinciaal historicus van Drenthe. In die hoedanigheid heeft hij tal van regionaal historische publicaties op zijn naam staan. In 1995 promoveerde hij in Wageningen op het proefschrift *Vier eeuwen turfwinning. De verveningen in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel tussen 1550 en 1950*. Tussen 1998 en 2002 is hij voor twee dagen per week gedetacheerd geweest bij het NAHI.

m.gerding@home.nl

Drs. E.H. Karel (1956) studeerde Nieuwste en Eigentijdse Geschiedenis aan de RU Groningen. Na zijn afstuderen in 1982 was hij enkele jaren verbonden aan de Geschiedeniswinkel aldaar. Vervolgens verrichtte hij als freelance historicus en publicist onder meer onderzoek voor vakbonden, overheid en industrie. Momenteel schrijft hij bij het NAHI een proefschrift over “Streekverbetering in Nederland 1956–1970”.

Publiceerde onder andere over Humanistisch Opleidings Instituut, Gelderse landbouw, Drentse turfstrooiselindustrie, vakbondsgeschiedenis en over het armoededebat in Drenthe.

e.h.k.karel@let.rug.nl

Prof.dr. P. Kooij (1945) studeerde Economische en Sociale Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen, aan welke instelling hij sindsdien in verschillende functies verbonden bleef. Hij promoveerde in 1986 op het proefschrift *Groningen 1870-1914. Sociale verandering en economische ontwikkeling in een regionaal centrum*. In 1988 werd hij namens de Vereniging voor Hoger Landbouwonderwijs benoemd tot bijzonder hoogleraar in de Economische en Sociale Geschiedenis van Stad en Platteland. Sinds 1998 is hij halftijds hoogleraar Agrarische Geschiedenis aan Wageningen Universiteit en halftijds hoogleraar Economische en Sociale Geschiedenis aan de RUG. Tevens is hij directeur van het NAHI.

p.kooij@let.rug.nl

Dr. A.J. Schuurman (1953) studeerde Nieuwe en Sociaal-Economische Geschiedenis aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Hij promoveerde in 1990 op het proefschrift *Materiële cultuur en levensstijl* bij Ad van der Woude. Hij is als universitair hoofddocent verbonden aan de leerstoelgroep Agrarische Geschiedenis van de Wageningen Universiteit. Zijn belangstelling gaat uit naar de werking van processen van sociale verandering en de rol van geschiedenis in de hedendaagse samenleving. Hij heeft gepubliceerd op de terreinen van de consumptiegeschiedenis, rurale geschiedenis, historische demografie en theoretische geschiedenis.

Anton.Schuurman@wur.nl

Historia Agriculturae

- 1 *De landbouw-enquête van 1800*. Deel I: Noord- en Zuid-Holland. Vragenlijst als bijlage. 1953.
- 2 *De landbouw-enquête van 1800*. Deel II: Zeeland, Noord-Brabant, Utrecht, Gelderland en Overijssel. Internationale landbouwhistorische bibliografie over 1951. 1954.
- 3 *De landbouw-enquête van 1800*. Deel III: Drenthe, Friesland en Groningen. 1956.
- 4 *Beschrijving der boerderijen op de kleilanden in Friesland door D. Fontein te Salvert, 1779-1835*. 1957.
- 5 *De landbouwkundige gegevens uit het Journaal der reize van den Agent van Nationale Economie der Bataafsche Republiek, J. Goldberg*. 1959.
- 6 *Bouwstoffen bibliografie Nederlandse landarbeider in de 19e eeuw*. I. 1962.
- 7 *Bouwstoffen bibliografie van de Nederlandse landarbeider in de 19e eeuw*. II. 1963.
- 8 *Beschreeve Staat van de Meijerije (1794)* door Mr. C. van Breugel. 1965.
- 9 *Beschrijvende lijst van landbouwhistorisch belangrijke kaarten uit het archief der Genie in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage* door T.W. Bieze. 1968.
- 10 *Een landbouwwerktuigkunde-dictaat van de Landhuishoudkundige School te Groningen*. 1976.
- 11 W. Tijms, *Prijzen van granen en peulvruchten te Arnhem, Breda, Deventer, 's-Hertogensbosch en Kampen*. 1977.
- 12 H. van Zon, *Bibliografie van op Nederland betrekking hebbende landbouw-historische literatuur verschenen in de jaren 1975 tot en met 1977*. 1978.
- 13 W.J. Formsma, *Beklemrecht en landbouw*. H. van Zon, *Bibliografie over beklemrecht*. 1981.
- 14 J. de Bruijn, *Plakkaten van Stad en Lande... 1594-1795*. 1983.
- 15 H. van Zon, *Bibliografie van literatuur over Nederlandse agrarische geschiedenis, verschenen in de jaren 1978 tot en met 1980, met aanvulling uit voorgaande jaren*. 1983.
- 16 H.M.F. Krips-van der Laan, *Praktijk als antwoord. S.L. Louwes en het landbouw-crisisbeleid*. 1985.
- 17 IJ. Botke, *Het 'Schrijf-boek' van Marten Aedsges (1742-1806)*. 1988.
- 18 *Noorderlicht*, Berichten uit het verleden van Noord-Nederland. 1988.
- 19 D. Pilat, *Dutch agricultural export performance (1846-1926)*. 1989.
- 20 W.H. Vermeulen, *Europees landbouwbeleid in de maak. Mansholts eerste plannen, 1945-1953*. 1989.
- 21 J.L. Van Zanden, *'Den zedelijken en materiëlen toestand der arbeidende bevolking ten platten lande'*. 1991.
- 22 *Het Oldambt deel II. Nieuwe visies op geschiedenis en actuele problemen*. Onder redactie van J.N.H. Elerie en P.C.M. Hoppenbrouwers. 1991.

- 23 *Een loopbaan in de landbouw. Twaalf portretten van markante figuren in agrarisch Nederland.* Onder redactie van P.C.M. Hoppenbrouwers. 1991.
- 24 Peter R. Priester, *De economische ontwikkeling van de landbouw in Groningen, 1800-1910. Een kwalitatieve en kwantitatieve analyse.* 1991.
- 25 P.C.M. Hoppenbrouwers, *Een middeleeuwse samenleving. Het Land van Heusden, 1360 - 1515.* 1992.
- 26 H.M.C. Gooren en L.J.B. Heger, *Per mud of bij de week gewonnen. De ontwikkeling van beloningssystemen in de Groningse landbouw, 1800-1914.* 1993.
- 27 R.F.J. Paping, *"Voor een handvol stuivers": Werken, verdienen en besteden: de levensstandaard van boeren, arbeiders en middenstanders op de Groninger klei, 1770-1860.* 1995.
- 28 P. Kooij e.a., *Where the twain meet, Dutch and Russian regional development in a comparative perspective 1800-1917.* 1998.
- 29 J. Kok e.a., *Levensloop en levenslot, Arbeidsstrategieën van gezinnen in de 19de en 20e eeuw.* 1999.
- 30 P. Kooij e.a., *De actualiteit van de agrarische geschiedenis.* 2000.
- 31 W. Tijms, *Groninger graanprijzen. De prijzen van agrarische producten tussen 1546 en 1990.* 2000.
- 32 H.M.L. Geurts, *Herman Derk Louwes (1893-1960) Burgemeester van de landbouw.* 2002.
- 33 M.A.W. Gerding (red.), *Belvedere en de geschiedenis van de groene ruimte.* 2003.